

Český svaz včelařů,
OKRESNÍ ORGANIZACE KROMĚŘÍŽ

Okresní včelka Máj

4/2021

**Vážení přátelé, členové základních organizací Českého svazu včelařů
v našem okrese,**

Jaro se kvapem přiblížilo a my se místo psaní našeho Zpravodaje brzy budeme věnovat dlouho očekávané práci v našich včelstvech. Doufám, že vám čekání na jaro příjemně zkrátily informace v našich Zpravodajích. Soudím tak podle ohlasů, které jsme dostali.

V dnešní době jsou zprávy plné informací, které bohužel nevzbuzují příliš optimistickou náladu. Spíše navozují nežádoucí emoce. Na naši psychiku působí jako sledování hororu a často v nás vzbuzují pocity úzkosti a frustrace. To, co většinu normálních lidí, ale zejména nás včelaře velmi trápí, je devastace životního prostředí a přírody. Při dnešním životním stylu je to vlastně pouze důsledek všudypřítomné a bezohledné honby za penězi. A tuto skutečnost vidíme na každém kroku. Ať se podíváme třeba na plasty, které již doslova zamořily naše životní prostředí. Na životní prostředí negativně působí ftaláty, které se používají jako změkčovadla plastů. Vzpomeňte si na to, až budete pít z PET lahve. Hlavně pánové. Zkrátka ftaláty jsou změkčovadlo. Nebo na současný tristní stav lesů. Správci našich lesů před lety zredukovali stavy lesních dělníků s tím, že si na lesní práce budou najímat externí firmy. Hlavním kritériem byly peníze, tedy těžba dřeva. Ostatní potřebné zásahy se odsunuly na vedlejší kolej. Pak se kůrovec přemnožil do té míry, že již nebylo sil s ním bojovat. Navíc suchá léta mu prospěla, vyrojilo se více generací, ale nezastavilo ho ani normální léto s dostatečným množstvím srážek. Pak taková vycházka do našich hor pro nás mnohdy není vytouženou a potřebnou relaxací, ale spíše vzbuzuje ne zrovna příjemné pocity. U nás, včelařů, to platí dvojnásob. Uvědomujeme si, že les je odjakživa důležitým zdrojem obživy našich včel. Současná situace v nás vzbuzuje spíše bezmoc a lítost nad současným stavem lesních porostů. Zde připomenu slova Françoise-René de Chateaubrianda, který žil dávno před námi, v letech 1768-1848: **„Lesy předcházejí lidstvo, pouště je následují.“** Dokonce i takové lidské činnosti, které by měly být

nápomocné tvorbě kvalitního životního prostředí – například fotovoltaika, se pomocí lobbistů místo toho staly zdrojem velkých peněz. Místo využití střech domů a průmyslových objektů se postavily bezohledně na nejlepší zemědělské půdě a nemalé zisky jejich majitelů pak zaplatí každý z nás. Tedy každý spotřebitel elektřiny. Pro jejich majitele pak není problém koupit si za takto získané peníze i některé zákonodárce, kteří pak v parlamentu prosazují jejich zájmy. Tuto honbu za penězi hodnotil kdysi dávno britský ekonom John Keynes (1883-1946) takto: **„Ničíme krásu naší krajiny, protože nikým nevlastněná nádhera přírody nemá žádnou ekonomickou hodnotu. Jsme schopní vypnout slunce a hvězdy, protože nevyplácejí dividendy.“**

A my jsme v této situaci na sebe vzali nelehký úkol - přinášet příjemné a hlavně užitečné zprávy pro nás, včelaře. Abychom po přečtení našeho Zpravodaje měli pocit, že získané informace nám pomáhají posunout se dále v naší včelařské činnosti a aspoň částečně nahradí zejména v současné době tolik potřebné psychosociální kontakty. Mnohdy je to složité, ale nesmíme podlehnout pesimismu. Je všeobecné známo, že stres je příčinou mnoha nemocí. Ale nepodléhat stresu a obávám je v současné situaci opravdu oříšek, se kterým se ne každý snadno dobře popasuje, což samozřejmě není dobré pro naši psychiku. My včelaři, pokud se nám daří, zapomeneme u svých včelíček na stres a máme příjemné pocity z toho, když vidíme naše včelstva v pohodě, prosperující a v pilné práci. A zejména v nastávajícím jarním období. Ale abychom byli úspěšní, musíme dát do naší činnosti srdíčko; pak není nic, co by nás dokázalo zastavit. Ať je to včelařství, myslivost či zahrádkářství, nebo jiné zájmové činnosti. A my tím vlastně pomáháme udržovat rovnováhu v přírodě. Je to velmi potřebný a důležitý úkol. Někdo přece musí tlačit i z druhé strany vrat. A k tomu se snažíme vydáváním tohoto Zpravodaje a nejlépe i s vaší pomocí přispět alespoň na našem okresním dvorečku. Nebojte se poslat nám své připomínky a zkušenosti, abychom se společně, stejně jako naše včelky, tohoto úkolu co nejlépe a k naší plné spokojenosti zhostili. Vydavatelská činnost je v tomto případě nevýdělečná. Pouze cítíme odpovědnost k lidem, kteří nás prostřednictvím svých zástupců delegovali do našich funkcí. A jak jsem již dříve uvedl, funkce by neměly být naším cílem, ale prostředkem k tomu, abychom se společně popasovali s problémy, které nám dnešní doba přináší, a hlavně abychom se úspěšně posunuli dál. Ke spokojenosti nás všech. Věřím, že s vaší pomocí a vzájemnou spoluprací se nám to podaří.

Mnozí řadoví členové, které naše myšlenka oslovila a jejichž jedinou aktivitou dosud byla návštěva VČS, našli v naší činnosti nový rozměr, rádi se účastní různých akcí a dokonce aktivně pomáhají při jejich organizaci. Pokud někteří z nás nejsou spokojeni s úrovní práce svých ZO, je nutné se zamyslet, co je každý z nás schopen a ochoten pro změnu k lepšímu udělat. Těm, kteří nejsou spokojeni s činností své ZO, mohu z vlastní

dlouholeté zkušenosti s prací v různých funkcích vzkázat toto: Zamyslete se nad tím, čím i vy můžete činnosti svých ZO přispět, tedy nebojte se zapojit. Radost, užitek a dobrý pocit z toho budeme mít my všichni.

Stanislav Doležel, předseda OO Kroměříž

Výskyt původce nákazy včel varroázy se v ČR meziročně snížil

Z letošních výsledků pravidelného monitoringu varroázy vyplývá, že výskyt původce této nákazy, roztoče *Varroa destructor*, se v ČR ve srovnání s loňskem snížil. Zvýšil se podíl stanovišť bez přítomnosti roztočů. Zároveň pokleslo procento stanovišť s průměrným počtem roztočů nad 3. Státní veterinární správa (SVS) v této souvislosti upozorňuje včelaře, že **na stanovištích s nálezem vyšším než tři roztoči v průměru na jedno včelstvo**, mají v souladu s platnou Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2021 povinnost **nejpozději do 15. dubna provést léčebné ošetření všech včelstev na daném stanovišti**.

To je část tiskové zprávy Státní veterinární správy, kterou jste všichni dostali. Co z toho plyne pro nás, včelaře? Vůbec nic. Nepodléhejme přehnanému optimismu. Je to zpráva úředníků, nevčelařů. Nechci ji zlehčovat, ale zdravotní stav a zamoření roztoči musí mít pod kontrolou každý chovatel včel na svém stanovišti a na základě konkrétní situace provádět preventivní i léčebná opatření. Takže pro nás včelaře se touto zprávou nic nemění.

Objednávání léčiv

Každý z vás si objednává potřebná léčiva přes důvěrníka a zdravotního referenta. Zatím se vždy jednalo o t.zv. doľská léčiva, což platí stále. Připomínám, že jsme rozšířili nabídku pro pokrokové včelaře, kteří mají zájem o nové trendy v boji proti varoóze a s tím spojené virózy. Přes své zdravotní referenty nebo i přímo u nás si můžete objednat různé potřeby pro léčení organiky. V případě uvolnění současné koronavirové situace jsme schopni vás navštívit a prakticky předvést použití a aplikaci do včelstev. Není na tom nic složitého, jen je potřeba překonat počáteční nedůvěru. Tyto látky mnozí z vás kupujete ve formě již vyrobených preparátů. Ty mají stejné složení a samozřejmě také stejné účinky jako když si je smícháte doma, akorát jsou mnohonásobně dražší. Výrobce si svoji práci nechá setsakramentsky zaplatit. Co k tomu dodat? Komu není shůry dáno, v apatice nekoupí. Tak se nebojte učinit tento první a důležitý krok. Sami se pak přesvědčíte, že na tom nic není a vaše produkty, zejména vosk a propolis budou bez zbytků chemických léčiv.

Včelařský dům v Rymicích

Okresní výbor se na posledním zasedání zabýval situací v Rymicích. Já osobně jsem tam asi 3 roky nebyl a ani se mi nedostalo informací, že by tam Okresní organizace nebo některá za tu dobu provedla nějakou akci, takže podle mého názoru toto zařízení v poslední době naprosto nesloužilo původnímu záměru. Ze zasedání nově zvoleného OV tedy vyšel podnět směrem ZO v okrese, zda je vůbec zájem tento objekt mít v užívání, nebo se ho jako přítěže, o kterou nikdo nejeví zájem opustit a předat zpět správci, tedy Muzeu Kroměřížska. Dne 25. 2. 2021 se uskutečnila inventarizace za účasti S. Doležela předsedy OO KM, Z. Sedláře člena OO KM a Z. Mikulíka jednatele ZO Chvalčov. Požádal jsem o názor Zdeňka Mikulíka.

Stanislav Doležel

Loukov 21. 3. 2021

Dle jednání na místě samém tj. dne 25. 2. 2021 bylo konstatováno, že Muzeum kroměřížska (MK) chce, aby panely s včelí tematikou, byly demontovány a odvezeny. Dále MK má znovu zájem navázat spolupráci s OO ČSV KM a pokračovat ve společném spravování a využívání Včelího domu v Rymicích čp. 65 – koncept, návrh smlouvy o spolupráci je již k dispozici.

Můj názor na celou záležitost je asi takový:

- *Doplnit smlouvu o spolupráci s MK konkrétními body, tak jak byla koncipována spolupráce při spuštění projektu.*
- *Deklarovat OO KM, že se ZO Chvalčov bude podílet na připravovaných, či probíhajících aktivitách ve Včelím domě v průběhu roku. (Toto konzultovat s naší členskou základnou. Není možné, aby se na tom podíleli jen členové našeho výboru.)*
- *9 ks informačních panelů demontovat, opravit a umístit je na pozemku, kde se má budovat základna chvalčovských včelařů v obci Chvalčov. (Tady bych znovu oslovil dřevařskou školu v B. p. H. prostřednictvím paní ředitelky Ing. Pastyříkové)*

Podle mě je to dobrá příležitost jak obohatit a zpestřit činnost naší ZO Chvalčov, ať neskončíme nějakou nečinností... Podmínkou je, jak jsem uvedl výše, zapojení i ostatních našich členů ZO.

Loukov 1. 4. 2021

Celá záležitost se tak trochu posunula, o panely má zájem ZO Bystřice pod Hostýnem, která by je pomocí TS města Bystřice pod Hostýnem demontovala a umístila v areálu „Včelín“. Jak je to s udělením souhlasu ze strany OO KM nemám zprávy. Bude to zřejmě předmětem jednání OV KM.

Z. Mikulík

Historie včelařského areálu v Rymicích

Začátky

Někdy na podzim roku 2010 spolu jeli v autobuse paní Mgr. Vladislava Bělíková, etnografka Muzea Kroměřížska, a Stanislav Doležel, jednatel ZO ČSV Bystřice p. H., přitom se řeč stočila na to, že v Rymicích v souboru lidových staveb ve správě MK je prázdný jeden domeček (č.p. 65) a ladem ležící pozemek po zbouraném jiném domě se zahradou. Tehdy vznikl nápad tyto objekty nějak využít pro včelaře. St. Doležel tuto myšlenku předložil Karlu Zahradníkovi, předsedovi ZO Bystřice p. H. a OO Kroměříž, došlo k prohlídce objektů a společně v této trojici se začal vytvářet návrh projektu na využití. Vystala otázka kdo bude projekt financovat a vést, zda ZO Bystřice, která s iniciativou začala, nebo ZO Holešov, v jejímž území Rymice leží, či OO ČSV Kroměříž. Nakonec po zvážení možností volba padla na OO. Iniciativu pak převzal K. Zahradník, seznámil okresní výbor se stavem věcí, s dalšími možnostmi a představami o realizaci a využívání. Kromě R. Klimta (ZO Morkovice), nikdo z okr. výboru nebyl proti, a tak došlo k dalším krokům. Nově se do realizace zapojil Jan Vybíral, jednatel okr. výboru. OV pak uspořádal dva semináře pro zástupce všech ZO okresu. První z nich 19. 6. 2010 byl především věnován nálezové situaci a v závěru vystoupila Mgr. Bělíková a rámcově seznámila přítomné s možným projektem. Druhý seminář byl již zcela ve znamení tohoto projektu. Uskutečnil se přímo v Rymicích, aby zástupci všech ZO okresu měli možnost vidět co a kde se má vybudovat. Semináře se zúčastnili také starosta obce Rymice Ing. Martin Bártík a Mgr. Václav Sciskala, místopředseda ČSV. U obou se projekt setkal se zájmem.

Aby finanční zátěž pro OO nebyla vysoká, bylo rozhodnuto požádat o spolupráci Místní akční sdružení (MAS) Moštěnka v rámci Fiche 2 s názvem Pestrý život u nás doma na venkově a hlavním opatření Občanské vybavení a služby a vedlejším opatření Obnova a rozvoj venkova. Náš projekt dostal název Včelí dům a Medová zahrada v Rymicích, byl prezentován dne 8. 6. 2011 v Kostelci u Holešova. V konkurenci ostatních projektů s umístil na 1. místě, SZIF tento projekt také schválil. Rozpočet činil 633.940 Kč, na základě smlouvy měl SZIF po dokončení projektu proplatit zpět 90 % nákladů, tj. 570.546 Kč.

	Rozpočet:	Skutečnost:
Nábytek v lektorské světnici a kuchyňce	194 500 Kč	84.877 Kč
Didaktická technika, software	152 600 Kč	92.980 Kč
Stojany naučné stezky a popisky vegetace	112 800 Kč	80.253 Kč
Zahradní nábytek	10 560 Kč	13.988 Kč
Vegetace a parková úprava Medové zahrady	148 480 Kč	?
Zpracování projektu (administrace MAS Moštěnka)	15 000 Kč	15.000 Kč
Celkové výdaje projektu	633 940 Kč	
• Celkové způsobilé výdaje projektu,		

ze kterých je stanovena dotace	633 940 Kč
• Dotace (90%)	570 546 Kč
• Spoluúčast žadatele (OO ČSV Kroměříž)	63 394 Kč

INVENTURNÍ SEZNAM MAJETKU KE DNI 25. 2. 2021

Inv.č.	název	poř. cena Kč	pořízeno	uloženo
23	Interaktivní tabule	30.000,-	2012	Rymice
24	Projektor Panasonic	25.000,-	2012	Rymice
25	Židle 24 ks	17.280,-	2013	Rymice
26	Lavice 1350 1ks	3.699,-	2013	Rymice
27	Lavice 1650 5ks	15.050,-	2013	Rymice
28	Židle do kuchyně 4ks	2.596,-	2013	Rymice
29	Stůl do kuchyně 1ks	4.942,-	2013	Rymice
30	Kuch. linka 1ks	19.858,-	2013	Rymice
31	Nábytek-police 1ks	4.532,-	2013	Rymice
32	Stůl šestiúhelník 4ks	16.920,-	2013	Rymice
34	Notebook HP	13.980,-	2013	Rymice
35	Stůl s lavicemi 2ks	13.988,-	2013	Rymice
36	Informační panely 9ks	39.942,-	2013	Rymice
38	Inf. plast. tabule 9ks 9x3x2=54	40.311,-	2013	Rymice
39	Software encyklopedie	24.000,-	2013	Rymice

Důležitá byla podpora od obce Rymice. S projektem bylo v červenci 2011 seznámeno zastupitelstvo obce a byla smluvně zajištěna finanční bezúročná půjčka 570.546 Kč na průběžné financování projektu. Spoluúčast OO byla průběžně hrazena včetně provozních nákladů za energie (vodné, stočné, elektřina) po dobu realizace projektu z příspěvků Zlínského kraje na svazovou činnost (každý rok po 20.000 Kč). Také byly požádány všechny základní organizace ČSV v okrese Kroměříž o poskytnutí finančního příspěvku na realizaci, kromě ZO Morkovice příspěvek podle svých možností všechny ostatní poskytly.

Celkové náklady však činily pouze 522.000 Kč. Veškerá dokumentace k projektu Včelího domu a Medové zahrady v Rymicích je u jednatele a hospodářky OO ČSV Kroměříž. O průběhu budování a financování byli členové okresního výboru průběžně informováni na schůzích OV.

Co se nakonec vybuďovalo a kdo se na tom podílel?

Cílem bylo vybudování vzdělávacího zařízení se včelařskou náplní pro včelaře i pro laickou veřejnost. Pozemek Medové zahrady i dům č.p. 65 nazývaný Včelí dům jsou majetkem Muzea Kroměřížska. Tato instituce uzavřela s OO ČSV Kroměříž dohodu o spolupráci. Ta spočívala ve společném využívání areálu oběma stranami, OO hradila za svých prostředků náklady za energie ve Včelím domě, nájem za využívání domu a pozemků se neplatil.

OO ČSV vlastním nákladem v rámci tohoto projektu pozemek **Medové zahrady** nechala zrekultivovat a osázet, umístila tam 9 stojanů s texty, takovou malou naučnou včelařskou stezku. Jednotlivé panely mají tento námět: Živočich jménem včela, Včelstvo během roku, Jak se včely rozmnožují, Kdo je včelař, Význam včely medonosné, Co nám včely dávají, Co škodí včelám, Cesta k medu, Příbytky včel. Ve spodní části každého stojanu jsou vždy 3 malé otočné tabulky, z jedné strany je otázka Víte, že ..., z druhé strany odpověď se včelařskou zajímavostí, prostřední má kontrolní otázku vztahující se k textu na panelu. Texty a obrazovou náplň sestavil K. Zahradník, grafickou úpravu panelů Zd. Pléha, tisk provedla firma RECOM Bystřice p. H., dřevěné stojany, lavice a stoly venkovního posezení vyrobili žáci SŠNO Bystřice p. H. Úpravu a rekultivaci pozemku, osázení včelařskými rostlinami, vybudování mlatových chodníků provedla firma Horákovy školky Bystřice p. H. (Dřevěný mostek přes potok protékající zahradou a vyvýšené nové záhony s bylinkami vybuďovalo Muzeum Kroměřížska). Bohužel původní vegetace byla vysazena převážně kolem ovocných stromů a tím

pádem dost trpěla a postupně zanikala, nepomáhala ani dosadba v prvních letech. Bylo podezření na krádeže některých rostlin na snadno přístupné zahradě.

Na **Včelí dům** se proměnil došky krytý domek v Hejnici č.p. 65. Byl nejdříve stavebně rekonstruován nákladem majitele (MK), bylo především nově uděláno sociální zařízení, elektroinstalace a zabezpečovací zařízení. V kuchyňce je linka s dřezem a bojlerem, otevřená skříňka s policemi, stůl s lavicí a židlemi. V bývalé světnici jsou 4 stoly ve tvaru šestiúhelníku se židlemi, u stěn jsou lavice, takže je tu místo pro více než 30 osob. Na delší stěně je zabudována interaktivní tabule s dataprojektorem a notebookem. I tento veškerý nábytek vyrobili žáci SŠNO Bystřice p. H., audiovizuální techniku dodala a instalovala jedna firma z Hradce Králové po poptávkovém řízení. Do ní je nainstalována včelařská encyklopedie. Program a vložení textů a obrázků provedli studenti Gymnázia L. Jaroše Holešov, protože neměli IČ, fakturu vyhotovil a se studenty se vyrovnal učitel této školy Mgr. J. Pohanka. Texty a obrázky k pojmům do encyklopedie vybral a napsal K. Zahradník. Protože se jednalo o studenty maturitních ročníků, nevložili do programů všechny pojmy, více nestihli, takže encyklopedie je hotova pouze z části.

Využívání

Budování a zařizování včelařského areálu bylo dokončeno v roce 2013, úspěšně proběhla kontrola ze strany SZIF, byly vyrovnány všechny finanční závazky. Jako na podobné projekty se vztahovala doba proveditelnosti v délce 5 let, tedy do roku 2018. MK využilo tohoto zařízení a jeho lektorky připravily vlastní programy o včelařství do školní mládež s využitím panelů naučné stezky. Jejich program doplňovala většinou ukázka získávání medu na historickém medometu s použitím fotorámků včelstva a modelu včely z majetku ZO Bystřice p. H. Tyto ukázky prováděl zdarma K. Zahradník v průběhu prvních 3 let, pak nebyl zván. Akce probíhaly v měsících květen až září. Jejich přesný počet má k dispozici MK, které také vybíralo vstupné. Lektorky v dalších letech provedly změnu v osázení záhonů a věnovaly se především bylinkám, jejich využívání, včetně audiovizuální prezentace.

Dále MK mělo v Rymicích svůj projekt Tradice řemesel na Hané, od r. 2016 se ke kovářství přidalo včelařství, v roce 2018 byl program rozšířen ještě o další ukázky různé rukodělné výroby. Včelařský program zajišťovali členové ZO Holešov a především Bystřice p. H., jednalo se o pečení a zdobení perníků (I. Podsedníčková, J. Solařová, P. Hlavová), ukázky vytáčení medu z úlů v zahradě Včelího domu, které tam měl po 3 roky J. Polášek, sbíjení a drátkování rámků, besedy o včelách a apiterapii (I. Janalík, S. Doležel, K. Zahradník).

Dvakrát využili Včelí dům členové ZO Holešov k výborové schůzi, v dubnu 2017 zde byly vyhlášeny výsledky oblastního kola Zlínského kraje Zlatá včela, MAS Moštěnka do toho areálu přivedlo několik skupin odborníků na regionální rozvoj, jejich průvodcem byl K. Zahradník.

Na konci r. 2018 byla ukončena udržitelnost tohoto projektu, skončila také smlouva mezi MK a OO ČSV o využití areálu. V lednu 2019 bylo ujednáno s ředitelem MK Ing. Stránským a předsedou OO ČSV K. Zahradníkem, že MK projedná se zřizovatelem MK, tedy Zlínským krajem, návrh nové smlouvy o spolupráci mezi oběma subjekty, avšak během celého roku, i přes několikrát dotazy, k žádnému návrhu nedošlo. Rok 2020 přinesl změnu ve vedení MK, nastoupila nová ředitelka, ani s ní se do konání okresní konference (v září 2020) nepodařilo navázat kontakt – několik schůzek bylo kvůli její zaneprázdněnosti odloženo.

Karel Zahradník

Blíží se chovatelská sezóna

Jak bylo v minulých Zpravodajích uvedeno, udržujeme dobré kontakty s předními chovateli matek a jsme schopni vám zajistit požadované množství oplozených matek i zavíčkovaných matečnicků. Matky je možno zaslat poštou, matečnický si musí zájemce odebrat osobně, třeba pro celou ZO. Jen je potřeba dopředu objednat požadované množství.

Nezapomínejme nyní na jaře na tolik potřebnou včelí pastvu

Na jaře většinou vysazujeme vrby. Je jich spousta druhů a pokud je vhodně nakombinujeme, poskytnou dlouhou dobu včelám jak nektarovou, tak i pylovou pastvu. Dnes vám ale představíme mnohdy včelaři opomíjený **Dřín obecný** (*Cornus mas*) – náš původní divoký ovocný keř. Je nenáročný na půdu, odolává i suché a kamenité půdě, nejlépe se mu daří na neutrální až alkalické půdě. Je nenáročný na pěstování i řez (není potřeba, maximálně při výsadbě). Dlouhověký druh, netrpí mrazy, chorobami ani škůdci, bez problému se mu daří do výšky 600 m n. m. a ve vhodných polohách i výše. Na konci zimy nádherně žlutě kvete, proto je i významnou rostlinou pro včely. Plody jsou 2 – 3 cm velké červené peckovice, tvarem podobné malým olivám. Dozrávají od konce srpna, když začínají opadávat. Mají vysoký obsah vitamínu C, sacharidů, pektinů a minerálů, jí se čerstvé, zavařené, jsou výborné pro přípravu džemů, vín, likérů. Vhodný do zahrad, smíšených sadů, parků i remízků. Je možné jej použít i do živých plotů, dá se pěstovat i na kmínku, jako stromek. Většinou bývá samosprašný, někdy se ale stává, že osamotě rostoucí keř kvete ale neplodí, proto je dobré raději vysadit ještě jeden keř nebo naroubovat na jednu jeho větvičku roub z jiného keře. Vysazuje se na vzdálenost 3 - 5 m. Tedy kvůli neisté samosprašnosti je vhodné u semenáčků vysazovat dvě rostliny, aby došlo k dobrému opylení. U roubovaných odrůd je také vhodné kombinovat dvě odrůdy, úrody jsou pak větší. Dřín obecný je náš původní divoký keř, pěstovaný a oblíbený pro své ovoce - dřínky (červené peckovice). Velkoplodé

roubované odrůdy mají plody 3-5 cm velké. Plodí za 1-2 roky po výsadbě. Jinak jsou podobné využitím plodů i květem jako klasické semenáče. Na internetu jsou v nabídce od 40 Kč za kus, ty vyšlechtěné odrůdy jsou dražší. A nezapomínejme ani na byliny, které mohou být užitečné nejen včelám, ale i nám. Jedna z nich má krásný název. Meduňka lékařská. Tato nenáročná trvalka je výborná na čaj.

Vypěstujte si doma tuto nenáročnou bylinku, která dodá vašim pokrmům úžasnou chuť

Meduňka lékařská: Nenáročná bylinka s úžasnými účinky!

Meduňka je jednou z nejoblíbenějších bylinek pro uklidnění. Svěže voní po citrusech, má příjemnou chuť. Je výborným uspávacím prostředkem, který mohou užívat i děti a staří lidé. Čerstvé lístky zpestří dezerty i slaná jídla. Meduňka je velmi pohledná, odolná a nenáročná trvalka, která by neměla chybět na žádné bylinkové zahrádce!

Pěstování

Díky tomu, že je velmi odolná, můžete si ji pohodlně pěstovat doma, ať už na zahrádce nebo v květináči. Je mírně podobná mátě, má ale širší zoubkované listy a při rozemnutí voní po citronech. Dorůstá výšky zhruba 75 cm. Nejlépe se jí bude dařit na slunném a chráněném místě v humózní dobře propustné půdě. Mrazuvzdorná trvalka kvete v létě. Množí se semeny vysívanými na jaře, vzrostlejší rostlinky se přesazují. Se zalíváním buďte opatrní, speciálně sadba je náchylná k přemokření.

Sklizeň

Kdy je nejlepší meduňku sklízet? Právý čas pro sklizeň krásných svěžích lístků nastává těsně před rozkvětem. Většinou v období mezi červnem až zářím. Ke stříhání rostlinek si vyberte dobu, kdy je sucho a chladno. Tehdy má meduňka vyšší obsah silic. Sušte rychle ale spíše při nižších teplotách, nikdy na přímém slunci. Mohli byste listy znehodnotit. Sušit můžete i svázané rostliny zavěšené v suchu a ve stínu. Usušené byliny vydrží maximálně rok. Konzumovat by se měla co nejčerstvější.

Léčivé účinky

Meduňka jejíž éterický olej je známý svými uklidňujícími účinky, působí jako mírné antidepresivum, proti migréně. Můžete využít i při bušení srdce. V tomto případě je meduňka účinná, pokud je bušení nervového původu. Působí antibakteriálně a antivirově, zmírňuje horečku a často bývá součástí směsí na zlepšení trávení. Čaj z meduňky pomůže zklidnit třeba žaludeční nebo střevní potíže, ale také funguje pro dobré spaní. Asi 2 čajové lžičky nechte louhovat 5 minut. Hrnek si můžete připravit dvakrát denně a popíjet nápoj vždy čerstvý. Šálek nálevu z meduňky, oslazený medem, nahradí tabletku na spaní a přitom všeobecně prospívá. Čaj je úplně neškodný, můžeme ho pít denně. Rozemnuté listy působí na pokožce jako přírodní repelent. Zmírní podráždění kůže potom,co vás bodne hmyz. Meduňka nachází své uplatnění i v boji proti oparům – zkuste potírat postižené místo rozemnutým čerstvým listem nebo si můžete vyrobit domácí balzám na rty. Smíchejte ji s mandlovým olejem a včelím voskem a užívejte jako balzám na rty, kdykoliv budete cítit začínající svrbění na rtech.

Využití v kuchyni

V létě čerstvé meduňkové lístky můžete použít do nejrůznějších nápojů nebo koktejlů. Od vody ozdobené citronem a lístky této bylinky, přes osvěžující vlašný meduňkový čaj až po třeba alkoholický či nealkoholický míchaný nápoj. V zimě oceníte čaj z meduňky. Do jídel by se měla meduňka podávat čerstvá, díky báječné citrónové chuti působí jako osvěžující tečka. Ozdobit můžete rajskou nebo ovocnou polévku, dobře chutná k telecímu nebo jehněčímu masu. Výborná je s hlávkovým salátem nebo jako voňavá ozdoba okurkového salátu. Meduňku můžete využít při dochucování různých koláčů, buchet a dortů pro lehký citrónový dotyk nebo při zavařování marmelády, které dodá úžasnou bylinkovou texturu navíc. Skvělý med s meduňkou se hodí k dochucování čajů nebo třeba dezertů. Naplňte zavařovačku do půli meduňkovými lístky, které poté zalijte medem. Nechte měsíc odstát a lístky přecedte.

